

BIJZONDERE PAARDENBEROEPEN: KATRIEN VANDEKERCKHOVE, HIPPOThERAPEUT

In deze rubriek in Hippo Revue nemen we jullie graag mee op bezoek bij iemand met een bijzonder paardenberoep. Deze keer waren we te gast bij Katrien Vandekerckhove. Zij werkt als hippotherapeut. Wat zij met PAARDenKRACHT precies doet, laat ik haar graag zelf vertellen. Wil je nadien meer weten over haar werk, neem dan zeker contact op. Je vindt haar gegevens op <https://www.hippo-therapie.be>. Oefen je zelf een bijzonder beroep uit met paarden of ken je zo iemand, dan mag je zeker contact opnemen met ons via info@clootsruitersport.be.

KAN JE JEZELF KORT VOORSTELLEN AAN ONZE LEZERS?

Katrien: “Ja, zeker! Ik ben Katrien Vandekerckhove, 48 jaar, en woon in Veldegem, West-Vlaanderen. Van opleiding ben ik logopediste. Zo’n 25 jaar geleden kreeg ik de kans om aan de slag te gaan als logopedist en hippotherapeut in een voorziening voor volwassenen met een ernstige meervoudige beperking. Daar ontdekte ik voor het eerst de kracht van paarden binnen therapie. Veel bewoners konden moeilijk of niet praten, maar bij de paarden ontstond vaak verrassend vlot contact. Dat is niet zo vreemd: paarden communiceren vooral non-verbaal, via lichaamstaal, en reageren onmiddellijk en eerlijk op wat ze in het hier-en-nu waarnemen, zonder oordeel of bijbedoelingen. Net dat zorgt vaak voor rust, duidelijkheid en veiligheid.

Doorheen de jaren bouwde ik ook expertise op in het werken met personen met autisme, niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en gedrags- en emotionele stoornissen (GES). Enkele jaren geleden begon het te kriebelen om op onze boerderij een eigen werking rond hippotherapie uit te bouwen. Vandaag begeleiden we daar kinderen, jongeren en volwassenen met uiteenlopende zorgvragen. Sinds januari 2026 versterkt ook Bauke De Sutter ons team. Zij begeleidt voornamelijk mensen met een psychische kwetsbaarheid en brengt extra expertise mee, waardoor we nog meer mensen kunnen ondersteunen binnen de paardentherapie.”

VOOR MENSEN DIE DE TERM NOG NIET KENNEN: WAT IS HIPPOThERAPIE PRECIES?

Katrien: “Hippotherapie is de term die in de volksmond het meest bekend is, maar de officiële benaming is eigenlijk *Equine Assisted Therapy* (EAT). Die benaming maakt meteen ook duidelijk waar het om draait. Het gaat om een therapeutische begeleiding waarbij het paard wordt ingezet als assistent of medium om de levenskwaliteit van mensen met een specifieke zorgvraag te verbeteren.

Het is dus niet zomaar een activiteit met paarden of kan ook niet vergeleken worden met bijvoorbeeld paardrijden voor mensen met een beperking. Er moet steeds sprake zijn van een concrete

hulp- of zorgvraag, waarbij het paard op een doelgerichte manier wordt ingezet binnen het therapeutisch proces. En dit doel kan zich situeren op verschillende domeinen.”

Katrien (naast het paard) en Bauke (op het paard), samen met therapiepaard Comanche.

JE RICHT JE OP DE DOELGROEPEN DIE JE DAARNET NOEMDE. HOE HEB JE DIE KEUZE GEMAAKT? ZIJN DAT DE ENIGE MENSEN DIE GEHOLPEN KUNNEN WORDEN MET HIPPOThERAPIE, OF KUNNEN OOK ANDERE DOELGROEPEN ER BAAT BIJ HEBBEN?

Katrien: “Bij PAARDenKRACHT begeleiden we personen met een verstandelijke, fysieke en/of zintuiglijke beperking, personen met autisme, mensen met een niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en mensen met een psychische kwetsbaarheid. Die keuze is niet toevallig. Als hippotherapeut vind ik het heel belangrijk om niet alleen expertise te hebben in paarden, maar ook een grondige kennis van de doelgroep waarmee je werkt. Het is niet evident om kwaliteitsvolle therapie te bieden aan bijvoorbeeld mensen met autisme of aan personen met een verstandelijke of motorische beperking als je daar weinig of geen ervaring mee hebt, mét of zonder paarden. Goede hippotherapie vraagt daarom een sterke combinatie van kennis en ervaring, zowel van paarden als van het therapeutisch werken met specifieke doelgroepen.

Dat betekent uiteraard niet dat enkel deze doelgroepen baat kunnen hebben bij hippotherapie. De groep mensen met een zorgvraag die geholpen kan worden via hippotherapie is zeker ruimer. Voor mij is het vooral belangrijk om te werken binnen doelgroepen waarin ik voldoende kennis en ervaring heb om kwalitatieve begeleiding te bieden.”

EN WELKE ROL SPEELT HET PAARD DAN BINNEN EEN THERAPIESESSIE?

Katrien: “Het paard kan binnen een therapiesessie verschillende rollen opnemen, afhankelijk van de hulpvraag en de therapeutische doelstellingen. Bij PAARDenKRACHT werken we steeds in een één-op-één begeleiding, waarbij de therapeut, de cliënt en het paard samen een onlosmakelijke triade vormen. Binnen onze werking leggen we elk onze eigen accenten. Bij mij ligt de focus voornamelijk op therapie op de rug van het paard, terwijl mijn collega vooral naast het paard werkt. Bij therapie op het paard gebruiken we vooral de beweging van het paard om therapeutische doelen na te streven. Het paard heeft namelijk een heel specifieke ritmische en driedimensionale stapbeweging. Dat is meteen het grote verschil tussen paardrijden en hippotherapie. Bij hippotherapie werken we hoofdzakelijk in stap en meestal zonder zadel, zodat er een nauw contact is met de paardenrug. Zo voelt de cliënt niet alleen de beweging van het paard optimaal, maar ook de warmte van het paardenlichaam. Net die combinatie heeft een sterk therapeutisch effect. Doordat het paard constant in beweging is, moet de persoon op het paard zich voortdurend corrigeren om in balans te blijven, vaak zonder zich daar bewust van te zijn. Op die manier worden onder andere rompstabiliteit, evenwicht en spierkracht getraind. Omgekeerd kan die beweging ook ontspannend werken bij mensen met verhoogde spierspanning of spasticiteit.”

ZO HAD IK HET NOG NIET BEKEKEN. IK DACHT ECHT DAT HET VOORAL HET MENTALE IS WAAROP HIPPOThERAPIE INZET ...

Katrien: “Dat is een heel begrijpelijke gedachte, omdat veel mensen bij hippotherapie spontaan denken aan het mentale of emotionele aspect: rust vinden, vertrouwen opbouwen, emoties leren reguleren of sterker worden in sociale

Afwisseling houdt lichaam en geest fit. Tussen de werkdagen door krijgen de paarden vrije beweging met soortgenoten en ontspanning: vb. een bosrit, strandrit of zelfs een korte vakantie.

interacties. En dat klopt ook, het paard kan daarin een enorme meerwaarde bieden.

Wat hippotherapie net zo bijzonder maakt, is die combinatie: je werkt tegelijk op lichaam én geest. Terwijl het lichaam gestimuleerd wordt door de beweging van het paard, ontstaat er ook emotioneel iets in het contact met het dier: vertrouwen, verbinding, veiligheid en zelfvertrouwen. Die wisselwerking maakt hippotherapie zo krachtig.”

DOET JOUW COLLEGA BAUKE HETZELFDE?

Katrien: “Nee, mijn collega Bauke werkt vooral naast het paard. Zij begeleidt voornamelijk kinderen, jongeren en volwassenen met een psychische kwetsbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan mensen die worstelen met een laag zelfbeeld, angst, trauma, schooluitval, burn-out, depressie of suïcidale gedachten. Veel cliënten die bij ons aangemeld worden, hebben al een lang hulpverleningstraject achter de rug. We merken echter dat paarden de drempel om opnieuw aan de slag te gaan vaak verlagen. Het paard biedt een andere ingang tot therapie, omdat er niet altijd gepraat hoeft te worden. Dat voelt voor veel mensen minder zwaar of minder confronterend.

Door met een paard te werken ontstaan vaak spontane situaties waarin emoties, gedrag en spanningen zichtbaar worden. Paarden reageren heel eerlijk en direct op wat iemand uitstraalt, waardoor ze vaak zichtbaar maken wat woorden moeilijk kunnen vatten. Bij PAARDenKRACHT vinden we het vooral belangrijk dat mensen eerst opnieuw tot rust kunnen komen en zich veilig voelen op deze plek en bij de paarden. Vanuit die veiligheid ontstaat ruimte voor verbinding, herstel en groei. En dit is ook onze visie: ruimte om te zijn, kracht om te groeien!”

Paarden voelen onze emoties vaak sneller dan wijzelf. Ze reageren op spierspanning, ademhaling en intentie, waardoor je beter leert herkennen wat er in je lichaam en hoofd omgaat. Hier zie je een moment van intense rust bij zowel cliënt en paard.

IK KAN ME VOORSTELLEN DAT NIET ALLE PAARDEN GESCHIKT ZIJN ALS THERAPIEPAARD. WAT MAAKT EEN PAARD DAN NET WEL GESCHIKT?

Katrien: “Een goed therapiepaard is echt goud waard en moet aan heel wat belangrijke voorwaarden voldoen. Zo is een rustig en stabiel karakter essentieel. Het paard moet nieuwsgierig en mensgericht zijn, maar zonder opdringerig te worden. Daarnaast is het belangrijk dat het leergierig is, niet snel schrikt en ook in onverwachte situaties kalm blijft.

Een therapiepaard moet bovendien langere tijd rustig kunnen stilstaan en zich overal laten aanraken, omdat cliënten en begeleiders vaak dicht rond het paard werken.

Vaak zijn koudbloedrassen of kruisingen daarvan bijzonder geschikt, omdat zij van nature meestal een rustiger en stabiel temperament hebben dan bijvoorbeeld warmbloedpaarden. Toch speelt niet alleen het ras een rol. Het individuele karakter van het paard blijft minstens even belangrijk. Een geschikt therapiepaard selecteren is dan ook allesbehalve evident.”

HOEVEEL THERAPIEPAARDEN HEBBEN JULLIE?

Katrien: “We hebben momenteel vier paarden. Twee daarvan zetten we in voor zowel therapie op als naast het paard. Daarnaast hebben we een sensitieve Spaanse ruï, die we uitsluitend inzetten voor therapie naast het paard. Zijn gevoeligheid maakt hem bijzonder waardevol binnen grondwerk en therapie naast het paard. Hij is heel duidelijk in het tonen van zijn gevoelens en voelt spanning bij cliënten sterk aan. Wanneer iemand bijvoorbeeld erg gespannen is, laat hij dat meteen merken door afstand te houden of liever geen contact te maken. Dat maakt vaak zichtbaar wat er vanbinnen speelt bij een cliënt, soms nog vóór die persoon dat zelf onder woorden

kan brengen. Zijn grote kracht ligt dan ook in het helpen herkennen en reguleren van spanning.

Daarnaast hebben we nog een 4-jarige pony, die momenteel volop in opleiding is. Op dit moment neemt hij af en toe al deel aan sessies naast het paard, volledig op zijn eigen tempo. We geven hem bewust de tijd en ruimte om rustig te groeien in zijn rol. Op termijn zal hij ook ingezet worden voor therapie op het paard, vooral voor de kleinere kinderen.”

HOE VERLOOPT EEN THERAPIESESSIE CONCREET BIJ JULLIE? IS DAT ALTIJD VOLGENS EEN VAST STRAMIEN?

Een therapiesessie start bij ons eigenlijk al vóór de eerste echte sessie. We beginnen altijd met een kennismakingsgesprek en intake, bij voorkeur hier ter plaatse. Op die manier kunnen mensen al kennismaken met de setting, de rustige omgeving en uiteraard ook met de paarden. We merken dat daardoor vaak al een stukje spanning of stress wegvalt.

Tijdens die intake brengen we de hulpvraag in kaart en formuleren we samen therapeutische doelstellingen, zowel op korte als op lange termijn. Op basis daarvan bekijken we ook praktisch wat het meest aangewezen is: sessies van 30 of 60 minuten, afhankelijk van factoren zoals de zorgvraag, leeftijd en belastbaarheid van de cliënt.

Bij PAARDenKRACHT volgt elke cliënt een individueel traject, volledig op zijn of haar tempo. Daarom werken we niet volgens één vast stramien. Elk traject is maatwerk en heeft ook geen vaste duur. Sommige cliënten komen tijdelijk, terwijl anderen een langer traject volgen. Ook de frequentie kan verschillen: wekelijks, tweewekelijks of aangepast in onderling overleg. Soms wordt er ook bewust een tijdelijke pauze ingelast.

Daarnaast hechten we veel belang aan samenwerking met andere betrokken hulpverleners of instanties binnen het zorgtraject. Hippotherapie staat voor ons niet op zichzelf, maar vormt vaak een waardevolle aanvulling op andere therapieën. We werken niet op een eiland. We vinden het belangrijk dat iedereen rond de cliënt in dezelfde richting kijkt. Door kennis en inzichten te delen, kunnen we de cliënt beter begrijpen en ondersteunen.”

MOETEN CLIËNTEN ERVARING HEBBEN MET PAARDEN OM DEEL TE NEMEN?

Katrien: “Nee, ervaring met paarden is niet nodig. Affiniteit met dieren is wel belangrijk, omdat het paard een centrale rol speelt binnen de therapie. Anders is paardentherapie misschien minder passend.

De meeste mensen die bij ons komen, zijn echte dierenliefhebbers en voelen vaak ook al een connectie met paarden. Die natuurlijke interesse helpt om zich sneller op hun gemak te voelen en open te staan voor het therapeutisch proces.”

ZIE JE DAN BIJ ALLE CLIËNTEN DUIDELIJKE VERANDERING ONTSTAAN?

Katrien: “Dat hangt sterk af van de doelstellingen, mogelijkheden en motivatie van de cliënt. Bij sommige cliënten zijn de veranderingen heel zichtbaar.

Zo begeleiden we bijvoorbeeld een man die na een ongeval met een paard halfzijdig verlamd raakte. Zijn droom om opnieuw paard te rijden bleef bestaan, maar kreeg na het ongeval een andere invulling via hippotherapie. Samen gingen we op zoek naar wat wél nog mogelijk was, en zo legden we een bijzonder indrukwekkend traject af. In het begin was intensieve

begeleiding nodig, vaak met ondersteuning van twee personen, omdat hij zijn evenwicht moeilijk kon bewaren. Vandaag, twee jaar later, stuurt hij zijn paard zelfstandig door de piste met behulp van een aangepaste teugel, stemcommando's en verfijnde hulpen. Het is bijzonder om die evolutie van dichtbij mee te mogen begeleiden en de groei in vertrouwen en connectie tussen paard en ruiter te zien. Ook fysiek is er enorme vooruitgang: zijn lichaamsbesef is sterk toegenomen, zijn rompspieren zijn versterkt en zijn stabiliteit duidelijk verbeterd.

Uiteraard ziet vooruitgang er bij elke cliënt anders uit, maar er is vrijwel altijd groei, hoe klein ook. Dat gaat bovendien niet alleen over het fysieke. Ook bij cliënten met een laag zelfbeeld, angst of trauma zien we mooie evoluties. Wanneer zij samen met het paard een oefening succesvol kunnen uitvoeren, groeit vaak ook hun zelfvertrouwen. Die combinatie van fysieke en mentale vooruitgang vormt vaak de basis voor duurzame verandering."

HOUDEN JULLIE OOK REKENING MET WAT CLIËNTEN ZELF VAN EEN SESSIE VONDEN OF MET WAT HUN OMGEVING VERTELT OVER HUN TRAJECT?

Katrien: "Absoluut. We vragen tijdens of na de sessies heel regelmatig feedback om te horen hoe cliënten de sessie hebben ervaren en hoe ze zich voelden. Ook de input van ouders, begeleiders of andere betrokkenen is voor ons erg waardevol. Zij geven vaak extra context over hoe het op school, in de leefgroep of thuis verlopen is. Als we weten dat iemand bijvoorbeeld een moeilijke week achter

de rug heeft, kunnen we daar tijdens de sessie bewust rekening mee houden en onze aanpak afstemmen op wat die persoon op dat moment nodig heeft.

Daarnaast horen we regelmatig dat onze sessies voor sommige cliënten een echt lichtpunt vormen in hun week. Het is bijzonder om daaraan te mogen bijdragen en om te zien hoe één sessie iemand opnieuw kracht, rust of motivatie kan geven om verder te gaan."

HOEVEEL CLIËNTEN VOLGEN MOMENTEEL THERAPIE BIJ JULLIE?

Katrien: "Momenteel begeleiden we ongeveer 50 cliënten, wat best een aanzienlijk aantal is. Dat vraagt niet alleen een zorgvuldige opvolging van ons als therapeuten, maar ook een doordachte planning voor onze paarden. We bewaken bewust een goed evenwicht tussen sessies op en naast het paard en spreiden die zorgvuldig over de week, zodat de paarden tussendoor voldoende rustmomenten krijgen.

Daarnaast stemmen we vaak ook heel gericht af welk paard het best past bij een specifieke cliënt. Elk paard heeft immers zijn eigen karakter en kwaliteiten, en die match kan een belangrijke meerwaarde bieden binnen het therapeutisch proces."

JE Kiest DUS WELK PAARD GEBRUIKT WORDT NAARGELANG DE THERAPIE? OF HOE BEPAAL JE DAT?

Katrien: "Ja, meestal wel. In sommige gevallen mag een cliënt zelf kiezen met welk paard hij of zij die dag aan de slag wil, maar meestal maken wij die keuze in functie van de therapie en de specifieke noden van de cliënt.

Bij motorische therapie kiezen we bijvoorbeeld soms bewust voor een paard met een heel gelijkmatige en stabiele stapbeweging, zeker wanneer iemand moeite heeft met evenwicht en posturale controle. Elk paard heeft zijn eigen kwaliteiten, en die proberen we zo doelgericht mogelijk in te zetten.

Ook binnen therapie naast het paard maken we die afweging heel bewust. Sommige cliënten die op psychisch vlak heel wat uitdagingen ervaren, brengen bijvoorbeeld veel spanning of intense emoties mee.

Niet elk paard kan of hoeft dat even goed te dragen. In zulke situaties bepalen wij als therapeut welk paard op dat moment het meest geschikt is.

Het welzijn van onze paarden staat daarbij altijd centraal.

We verwachten veel van hen tijdens een sessie, dus het is belangrijk dat een paard ook de draagkracht heeft om de spanning en emoties van een cliënt op een gezonde manier te verwerken en weer los te laten. De impact van wat een paard aanvoelt tijdens therapie mag je echt niet onderschatten."

HOE BEDOEL JE DAT DAN JUIST?

Katrien: "Het welzijn van onze paarden staat absoluut centraal, net omdat zij voortdurend mee de spanning, emoties en dynamiek van een sessie oppikken en daarop reageren.

Hoewel een paard maar een beperkt aantal sessies per dag loopt en er voldoende rustmomenten tussen de sessies zijn, vraagt het therapeutisch werk veel van hen, vooral op mentaal vlak.

Een paard schakelt voortdurend tussen heel verschillende cliënten en hulpvragen. Het kan bijvoorbeeld gaan van een jong kind met een verstandelijke beperking naar een volwassene met een fysieke beperking, gevolgd door iemand die erg onrustig is of veel spanning meebrengt. In al die situaties wordt van het

Eén met je paard. Bij hippotherapie wordt meestal gereden zonder zadel. Op die manier kan men de beweging en de warmte van het paard optimaal voelen. Zo traint men onder andere rompstabiliteit, evenwicht en kunnen spieren ontspannen of juist sterker worden. De ritmische beweging van het paard kalmeert ook het zenuwstelsel en helpt stress en spanning verminderen.

Kleine oefeningen met grote precisie. Door het uitvoeren van visueel-motorische opdrachten tijdens de sessies, zoals grijpen, richten, gooien of balanceren, wordt zowel de motorische controle als de coördinatie versterkt. Op een bewegend paard wordt deze taak nog uitdagender omdat de cliënt tegelijk balans moet houden én nauwkeurig moet werken.

paard verwacht dat het rust, stabiliteit en voorspelbaarheid blijft uitstralen. Dat vraagt enorm veel concentratie en emotionele draagkracht.

Daarom waken we heel bewust over hun fysieke én mentale welzijn. We zorgen voor voldoende rust en vrije tijd in de kudde en bieden daarnaast ook andere activiteiten aan, zoals ontspannen bosritten, waarin ze gewoon paard mogen zijn. Onze paarden worden bovendien nauw opgevolgd door verschillende paardenprofessionals, waaronder een dierenarts-acupuncturist en behandelaars gespecialiseerd in myofasciale en craniosacrale behandelingen. Zodra we signalen van stress, spanning of overbelasting opmerken, grijpen we meteen in en krijgt het paard de nodige rust of behandeling. Dat wil ik echt benadrukken: het welzijn van onze paarden is heel belangrijk. Alleen een paard dat zich fysiek en mentaal goed voelt, kan ook zorg dragen voor anderen.”

JE ZEI DAARNET OOK DAT JULLIE OOK EEN PAARD IN OPLEIDING HEBBEN. HOE LEER JE EEN PAARD OP VOOR HIPPOThERAPIE?

Katrien: “We leiden onze therapiepaarden zelf op. Dat is een traject dat veel tijd, zorg en geduld vraagt en al snel één tot twee jaar in beslag neemt. Het begint met een degelijke basisopleiding: het paard leert correct stilstaan, basiscommando's, vlot meestappen, stoppen, achterwaarts en opzij wijken aan de hand. Daarna volgt de verdere dressuurmatige opleiding, zodat het paard zijn lichaam correct leert gebruiken en betrouwbaar reageert op hulpen en stemcommando's. Vervolgens ligt de focus vooral op habituatie. Het paard moet stap voor stap wennen aan allerlei prikkels: lawaai, onverwachte situaties en vreemde voorwerpen, maar ook aan de materialen en hulpmiddelen die we in de piste tijdens de therapie gebruiken of extra begeleiders in de buurt van het paard. Het paard moet wennen aan het opstapperron of liftsysteem, waarbij het paard rustig naast het platform moet blijven staan

terwijl iemand omhoog gaat of met een lift op de paardenrug wordt geplaatst. Dat gaat vaak gepaard met beweging en geluiden die voor een paard niet vanzelfsprekend zijn.

Ook op de rug van het paard kunnen er onverwachte dingen gebeuren, zoals gewichtsverplaatsingen, plotse bewegingen, roepen of wapperende materialen. Daarom voorzien we ook schriktraining, zodat het paard leert om in al die omstandigheden rustig en stabiel te blijven.

Naast de fysieke en praktische training besteden we ook veel aandacht aan de mentale draagkracht van het paard. Een therapiepaard leert immers niet alleen omgaan met prikkels uit de omgeving, maar ook met de uiteenlopende zorgvragen, spanningen en emoties van cliënten. Die emotionele belastbaarheid moet geleidelijk kunnen groeien, in functie van de leeftijd, ervaring en mentale balans van het paard. Het uiteindelijke doel is dat het paard zich veilig, ontspannen en comfortabel voelt in de therapiesituaties.

Voor de sessies op de rug werken wij met Zwitserse Freibergers. Dat ras staat bekend om zijn nuchterheid, intelligentie en rustige karakter, en is bovendien vroeg matuur. Net die eigenschappen maken hen bijzonder geschikt als therapiepaard.”

WAT VIND JE ZELF HET MOOISTE ASPECT VAN JE WERK?

Katrien: “Voor mij is dat vooral de dankbaarheid die je terugkrijgt van de cliënten en hun omgeving. Het is bijzonder om te zien hoe snel de paarden een belangrijke plaats innemen in hun leven.

Cliënten komen hier toe en zoeken meteen contact met de paarden, vertellen erover op school of hangen foto's van hun favoriete paard op in hun kamer. Dat toont hoe sterk die verbinding kan zijn.

Soms merk je ook hoe sterk die band werkt in moeilijke momenten. Wanneer het thuis, op school of in de leefgroep even moeilijk gaat, kan het helpen om naar foto's van de paarden te kijken of er even over te praten om opnieuw rust te vinden.

Dat we met onze paarden op die manier iets kunnen betekenen, niet alleen tijdens de therapiesessies hier op het domein, maar ook daarbuiten maakt dit werk voor mij ongelooflijk waardevol.”

IS HET DAN OOK VAAK NIET MOEILIJK ALS DE THERAPIE STOPT?

Katrien: “Dat hangt heel erg af van de cliënt en de hulpvraag. Soms verloopt dat proces heel natuurlijk. We zien bijvoorbeeld jongeren met autisme of met een laag zelfbeeld die doorheen de therapie zoveel gegroeid zijn dat ze zelf aangeven klaar te zijn voor een volgende stap, zoals verdergaan in een kleinschalige manege. Dat is natuurlijk heel mooi om te zien.

Maar er zijn ook cliënten voor wie stoppen veel moeilijker ligt. Mensen met een verstandelijke beperking komen vaak vooral voor de basale wiegbeweging en de rust die het paard hen biedt. Voor hen is het moeilijk om te begrijpen waarom die vertrouwde momenten plots zouden wegvallen. Daarom kiezen we in zulke situaties meestal niet voor een abrupt einde maar eerder voor een afbouw in frequentie.

We zien ook cliënten met een psychische kwetsbaarheid die dankzij de therapie opnieuw steviger in het leven staan en zelf aanvoelen dat ze minder ondersteuning nodig hebben. Tegelijk houden we de drempel bewust laag om terug te komen wanneer ze merken dat het opnieuw wat moeilijker gaat. Die flexibiliteit vinden we erg belangrijk.”

IK HEB ONDERTUSSEN OOK EEN HEEL PRAKTISCHE VRAAG: WORDEN JULLIE SESSIES TERUGBETAALD DOOR DE MUTUALITEIT OF IS ER EEN ANDERE VORM VAN FINANCIËLE ONDERSTEUNING?

Katrien: “Helaas blijft financiering vandaag nog een groot knelpunt binnen onze sector. In België is er momenteel geen structurele terugbetaling voor hippotherapie. Bij sommige mutualiteiten is er wel een beperkte tussenkomst mogelijk voor een aantal sessies per jaar. Cliënten met een verstandelijke beperking die beschikken over een persoonsvolgend budget via het VAPH kunnen hun sessies, afhankelijk van het beschikbare budget, wel op die manier financieren. Maar voor een groot deel van onze cliënten moeten de kosten echter volledig zelf gedragen worden.

Daardoor is hippotherapie helaas niet voor iedereen even toegankelijk. De kostprijs van een sessie ligt bovendien niet laag, omdat de zorgvraag vaak intensieve 1-op-1 begeleiding binnen een aangepaste infrastructuur vereist. In sommige situaties zijn zelfs meerdere begeleiders nodig om voldoende veiligheid en ondersteuning te garanderen. Ook het opleiden, trainen en onderhouden van therapiepaarden vraagt een aanzienlijke investering.

Er is dus zeker nog werk aan de winkel op beleidsniveau. Meer structurele ondersteuning vanuit de overheid zou deze waardevolle therapievorm toegankelijker maken voor iedereen die er baat bij heeft.”

JAMMER, WANT IK DENK ECHT DAT DIT EEN HELE GOEDE VORM VAN THERAPIE IS. ER ZOUDEN NOG VEEL MEER MENSEN MEE GEBAAKT KUNNEN ZIJN.

Katrien: “Dat is inderdaad jammer, want wij zijn er sterk van overtuigd dat hippotherapie voor heel wat mensen een bijzonder waardevolle therapievorm kan zijn. Er zijn nog veel meer cliënten die hier baat bij zouden kunnen hebben, mocht de toegankelijkheid groter zijn.

Daarom vinden we het ook belangrijk om actief bij te dragen en deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek rond hippotherapie. Momenteel loopt er bijvoorbeeld een onderzoek naar kinderen en jongeren met autisme en de invloed van paardentherapie op hun welzijn. Dergelijke studies zijn erg waardevol, omdat ze helpen om de effecten van hippotherapie objectief in kaart te brengen en met cijfers te onderbouwen wat wij in de praktijk dagelijks zien.

Wetenschappelijke evidentie is cruciaal om in de toekomst sterker te kunnen aantonen dat hippotherapie niet zomaar een aanvullende activiteit is, maar een volwaardige en effectieve therapeutische interventie voor specifieke zorgvragen.

Daarnaast staan we steeds open voor samenwerkingen met sponsors en partners die onze werking willen ondersteunen. Zulke samenwerkingen helpen ons om de financiële drempel voor cliënten zoveel mogelijk te verlagen en deze therapievorm toegankelijk te maken voor meer mensen die er baat bij hebben.”

KAN EIGENLIJK IEDEREEN AAN DE SLAG ALS HIPPOTHERAPEUT? ZOU IK BIJ WIJZE VAN SPREKEN MORGEN KUNNEN BEGINNEN?

Katrien: “In theorie wel, want in België is het beroep van hippotherapeut niet wettelijk beschermd. Maar in de praktijk is het niet zo eenvoudig. Kwalitatieve hippotherapie vraagt veel meer dan enkel goed met paarden kunnen omgaan. Je hebt een stevige therapeutische basis nodig, bijvoorbeeld als paramedicus, psycholoog of orthopedagoog én grondige kennis van paarden en hun welzijn. Daarnaast is extra specialisatie in hippotherapie of equine assisted therapy sterk aan te raden zoals bijvoorbeeld het postgraduaat hippotherapie aan de Artevelde Hogeschool in Gent. Kortom: juridisch kan je snel starten, maar om het professioneel, veilig en ethisch verantwoord te doen, is een degelijke opleiding en ervaring eigenlijk onmisbaar.”

WAT IS HET MOEILIKSTE ASPECT AAN JOUW JOB?

Katrien: “Ik denk dat de grootste uitdaging binnen PAARDenKRACHT enerzijds het financiële plaatje is dat verbonden is aan de paarden en de aangepaste infrastructuur, en anderzijds onze afhankelijkheid van de weersomstandigheden.

Om hippotherapie kwalitatief en veilig aan te bieden, heb je niet alleen geschikte en gezonde paarden nodig, maar ook een infrastructuur die volledig afgestemd is op de zorgnoden van onze cliënten. Denk daarbij aan een goed uitgeruste piste en specifieke hulpmiddelen zoals een opstapperron of tillift. Dat brengt vanzelfsprekend aanzienlijke kosten met zich mee. Daarnaast zijn we, omdat we enkel over een buitenpiste beschikken, sterk afhankelijk van het weer. Bij extreme hitte, maar ook bij aanhoudende regen, vorst of gladheid in de winter, moeten sessies soms noodgedwongen geannuleerd worden. Dat blijft een uitdaging, omdat uitwijken naar een andere

Liefde zonder meer. Soms zegt een zachte aanraking meer dan woorden.

Paarden oordelen nooit. Ze bieden een veilige, warme ruimte voor contact en groei.

locatie meestal geen haalbare optie is. Reguliere binnenpistes beschikken zelden over de aangepaste infrastructuur die wij nodig hebben. Daardoor is het niet altijd eenvoudig om de continuïteit van de therapie te garanderen.”

WAT ZIJN JE PLANNEN VOOR DE TOEKOMST MET PAARDenKRACHT?

Katrien: “Met PAARDenKRACHT hebben we op vlak van therapie al heel wat van onze dromen kunnen realiseren. Natuurlijk blijven er nog ambities, zoals een beperkte uitbreiding in infrastructuur en misschien ook in het aantal paarden (maar dat mag mijn man niet horen).

Onze belangrijkste toekomstvisie ligt echter elders: het verder uitdragen van onze missie rond kwaliteitsvolle hippotherapie, waarbij zowel het welzijn van de cliënt als dat van het paard centraal staat en zorgvuldig bewaakt wordt. Onze eerste Open Hippodag afgelopen juni was daarin alvast een mooie eerste stap.

In de toekomst willen we nog sterker inzetten op sensibilisering en kennisdeling, via lezingen en infosessies voor zowel professionals als geïnteresseerden. Daarnaast dromen we ervan om een praktische gids voor hippotherapie te ontwikkelen, waarin we niet alleen de meerwaarde van de therapie belichten, maar ook de realiteit van het beroep. Denk aan de uitdagingen en knelpunten binnen de sector, hoe je therapiepaarden duurzaam inzet en beschermt tegen uitval, en hoe je omgaat met de financiële en praktische aspecten van de werking.

We vinden het belangrijk om een eerlijk en volledig beeld te schetsen. Hippotherapie is een prachtige en waardevolle therapievorm, maar vraagt tegelijk veel expertise, zorg en verantwoordelijkheid. Net die boodschap willen we in de toekomst nog sterker uitdragen.

Tot slot willen we ook verder werk maken van praktische tools en materialen, zoals activiteitenfiches en ondersteunend therapiemateriaal, om onze werking te versterken en ook andere professionals te inspireren en te ondersteunen in hun praktijk.”

Katrien, ik wil je echt heel erg bedanken voor je tijd en ik hoop dat je met PAARDenKRACHT nog heel veel mensen kan helpen. Maar ik hoop ook vooral dat dit interview iets klein kan doen starten om hippotherapie betaalbaar te maken voor iedereen die het zo hard nodig heeft. Want ieder paardenmens weet dat bezig zijn met paarden helend werkt. 🐾

Jerika Cloots - foto's: PAARDenKRACHT

Cloots ruitersport

Meer info: www.clootsruitersport.be

ADVERTENTIE 1/3 LIGGEND

CLOOTS